2.

DE
LISTIGE VRYSTER,
óf de
VERSCHALKTE VOOGD;
BLYSPÉL.

In Vaerzen aan byzondere maat, nóch rym, gebonden.

T'AMSTELDAM,
Gedrukt voor het KUNSTGENOOTSCHAP,
én te bekomen by DAVID RUARUS,
Met Privilegie 1730.

COPYE van de PRIVILEGIE.

De Staaten van Holland ende Westvriesland, *Doen te weeten*, Alzo ons vertoont is by die van het *Kunstgenootschap* NIL VOLENTIBUS ARDUUM, te Amsterdam, hoe dat zy Sup- nten op het voorbeeld van Italiaansche, Engelsche en Fransche demien, voor veele Jaaren niet zonder zorg, moeite en ongе- ·ne kosten, hun *Kunstgenootschap* hadden opgeregt, tot opbouwing : voortsetting van de Nederlandsche Taal- en Digtkunst, en dat zelven einde de Supplianten ende hunne *Kunstgenootschap*, Ook :ontinuatie van hun voorig Privilegie en Octroy, op den 14. rt 1707. door ons op nieuw was begunstigt, om geduurende tyd van nog vyftien Jaren alleen, en met uitsluiting van allen eren, te mogen drukken, herdrukken, uitgeeven en verkoopen, zodanigen Formaat en Taale als het de Supplianten geraden de mogen vinden, alle de Werken van het voorgenoemde *stgenootschap*, als toen reeds gedrukt, en in gevolg van tyd verder naaken, te drukken, te herdrukken, uit te geeven ofte te koopen, onder het voorsz. Opschrift van, NIL VOLENTIBUS DUUM, met verbod van alle contraventie, onder wat pretext s ook zoude mogen zyn; en dat op zodanige pœne of straffe, reeder by het zelve Octroy by Copie authenticq aan ons geëxhibeert t uitgedrukt, Ende dewyle het zelve Octroy op den 14. Maart s Jaars 1722. stond te expireeren, en dat zy Supplianten, ofte die geene, die hunnent weege, het drukken en herdrukken van ne Werken, hadden bekostigt gehad, nog met dezelve grootelyks ren en bleeven beswaarr, en sonderling door de onderkruiping die géne, die niet tegenstaande, en in verachting van ons voorsz. roy hadden durven bestaan, de voorsz. Werken meede na te kken en te Verkoopen, hoewel zeer gebrekkelyk, en tot oneere hun *Kunstgenootschap*, en tot verachtering van de Nederlandsche en Dichtkunst; behalven dat 'er ook verscheide Stukjes en ken thans op nieuws stonden uit te komen, ende de voorige met l, Kunst-platen, Muziek en anderzints voorzien en verbetert, op uw stonden uit te koomen, zo vinden zy Supplianten, bedugt de, dat zy door baatzugtige menschen tot merkelyke schade van Geinteresseerdens, al verder stonden Getraverseerr en onderkroopen werden, met en door het Nadrukken, ende anderzins; zig ge- tzaakt tot voorkoming van dien haar te keeren tot Ons, versoekende het Onze goede geliefte mogte zyn, het voorsz Privilegie ende roy voor nog vyftien jaaren naar desselfs expiratie, zullende en den 24. Maart, dezes loopenden Jaars, weder te verlengen te continueeren, op pœne en straffe tegens de contraventeurs, : by te statueeren, ZOO IS 'T, dat Wy de Saake, ende 't voorsz. oek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende ter bede de Supplianten, uyt Onze regte wetenschap, Souveraine Magt ende horiteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert, en ge- oyeert hebben, consenteeren, accordeeren, en octroyeeren hen by en; dat Zy, geduurende den tyd van Vyftien eerst agtereenvol-

gen-

gende Jaaren , zullende ingaan met den 24. Maart dezes
penden Jaars , alle de voorsz. Werken , by continuatie bi
den voorsz. Onzen Landen, alleen zullen mogen drukken,
drukken , uytgeven ende verkopen, verbiedende daaromme alle en
iegelyken, de voorsz. Werken, in 't geheel, ofte ten deele te D
ken, na te Drukken, te doen Naardrukken, te Verhandelen,
Verkopen, ofte elders Naargedrukt binnen den selven Onzen
den te brengen, uyt te geven, of te Verhandelen en Verkopen
Verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde
verkogte Exemplaren, ende een boete van drieduysend guldens,
en boven, te verbeuren, te Appliceeren een derde part voor
Officier, die de Calange doen zal, een derdepart voor den Ar
der plaatzen daar het Casus voorvallen zal, en het resterende
depart voor de Supplianten, ende dit t'elkens zoo meenigm
als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verstande, da
de Supplianten met dezen onzen Octroye alleen willende gratif
ren tot verhoedinge van hunne schade door het Nadrucken va
voorsz. Werken, daar door in geenigen deele verstaan, den
nehouden van dien te autoriseeren, ofte te Advouëren, en
min dezelve onder onze protexie, ende beschserminge,
meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geeven, nemaar de
plianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëren,
het zelve tot hare Lasten zullen gehouden weezen te verantw
den, tot dien eynde wel Expresselyk begeerende, dat by aldie
dezen onzen Octroye voor dezelve Werken zullen willen stel
daar van geene geäbbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen
gen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Octroy in 't geh
en zonder eenige omissie daar voor te drukken, of te doen druk
ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz.
ken, Gebonden en Welgeconditioneert, te brengen in de Bi
theek van onze Universiteyt te Leyden, ende daar van behoorly
doen blyken, alles op pœne van het effect van dezen te verlie
En ten einde de Supplianten dezen Onzen Consente,
Octroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten wy allen
eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten
den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Ruste
Vredelyk, ende Volkomentlyk genieten ende gebruyken. Cesse
alle belet ter Contrarie. Gegeven in den Hage onder onzen G
Zegele hier aan doen hangen op den zevenentwintigste January
't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duysend zevenhondert en
en twintig.

Adam Bynevelt

W. v. Wassenaar.

Ter Ordonnantie van de Staaten,

SIMON van BEAUMON

VO(

VOORREDE.

DE ſtóf van dit Blyſpél is getrokken uit *l'Ecole de Maris*; of, *Schoole der Mannen*, van den Heer Moliere. Het had deezen naam mogen behouden ten aanzien van ménſchen, die zich meer aan den ſchyn dan aan 't weeентlyke vergaapen. Dóch ik heb groote réden gehad, ı, niet alleen den naam, maar ook de ſchikkinge n dit wérk te veranderen, én aldus de waarſchyn-kheit te betrachten die ons verplicht geene zaaken ıitens huis te vertoonen, die binnen 's huis voorval-ı; en met één de karakters der perſonaadjen waar te :emen; én andere omſtandighéden die hier voorkoo-en, naar den trant van onze tyden én zéden te ſchik-:n: een hoofdpunt dat van veelen verzuimt wordt, e ter naauwer noodt, ſléchts eene vertaalinge, naar :n ruuwen letterlyken zin, aan den dag brengende, g luttel hier méde bekommerén, zynde ook veeltyds et magtig dit in acht te neemen. De Franſche Dich-:r heeft zich in dit Blyſpél bediend van de *Adelphi*, f *Gebroeders*, van Terentius, gelyk deze de ſtóffe oor zyn Tooneelſtuk ook genomen heeft uit den 'riekſchen Poëet Menander.

Gelyk nu Moliere, den ganſchen draad van dit Bly-›él heeft gepaſt op de Franſche zéden van zynen tyd, ebben wy het onze, gelyk het de wélvoegelykheid ver-iſcht, geſchikt naar onzen tyd, om alle wanſchik-élykheid wég te neemen. Dit Spel, waar in geene .édeleſſen ontbreeken, wordt voor één der béſte tukken van Moliere gereekend, én geſtéld nevens :yn *Mizantrope*, *l'Impoſteur* óf *Tartuffe*, én *Les Femmes Scavantes*, die hunnen Dichter groote eere en 'oordeel hebben toegebragt.

VER-

VERTOONERS.

STEILOOR, Oudſte, } Gebroeders; } Ruffina,
GOEDAARD, Jongſte, } Voogden van } én Willegon

WILLEGOND, Zuſter van Ruffina.

KATRYN, Meid } van Willegond.
RUFFINA, Zuſter }

LEKKER, Knécht van Heerman.

HEERMAN, Vryer van Ruffina.

SLIK-OP, Notaris.

Zwygende.

Twé Notaris Klérken.

Het Tooneel verbeeld in het Eerſte Bedry een kamer in het huis van Steiloor. In het Tw de, de huizen én de buurt van Steiloor, Hee man, én Slik-op. En in het Dérde én laatſte B dryf, een bovenkamer in Heermans huis.

De Geſchiedenis van het Blyſpél begint 's nami dags, én eindigt voor middernacht.

DE
LISTIGE VRYSTER,
óf de
VERSCHALKTE VOOGD;
BLYSPÉL.

EERSTE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.

In een kamer van Steiloors huis.

STEILOOR, GOEDAARD, *beide zittende.*

STEILOOR, *opſtaande.*

Hoor Broêr al dat gelél, dat talmen aan myne ooren;
lang genoeg, ik wil zo leeven, als ik wil;
Leef jy naar jou zin, én zwyg ſtil:
ant zie, ik wil, nóch zel die taal niet langer hooren.
'k Broer, al benje een jaar óf tien naa my gebooren,
Zo benje, vatje 't wel, naar alle ſchyn
Vry oud genoeg om wys te zyn.
go, daarom, zel ik jou in twé woorden zeggen,
Hoe dat de zaaken by my leggen:
heb jouw raad nóch jouw vermaaning niet van doen.
volg myn eigen raad, én leef op myn fatſoen.
Je meugt jouw raad aan and're geeven;
vind my wonder wel by myn manier van leeven.

GOEDAARD.

laar élk belacht u, Freer.

STEILOOR.

Dat is my onbekénd;

Of die het doen, dat zyn maar gekken als jy bent.

GOEDAARD.

'k Bedank u Freer, én, 'k moet bekennen
Gy fpreekt beleefd.

STEILOOR.

Als 't is; maar zég eens wat my fche
Of moet ik my naar jou bedillers zéden wennen!

GOEDAARD.

Uw ftraffen aart, die fraaije liên verveelt,
Uwe ommegang vol vieze grillen,
Uw ftaadig knorren, én uw eindeloos bedillen,
Ja zelfs uw kleed, én vreemd fatfoen van dragt
Maakt u heel woeft, én by elk een veracht.

STEILOOR.

Ik zég je hebt gelyk, jouw réden zyn vol kracht!
Ik moeft, volgde ik de zottighéden
Der waereld, my als jy, dus naar de mode kleeden
Niet waar? je wout wel, naar dat ik jouw reên beze
Dat ik een kante das droeg, én geen linnen bef:
Een hoedje, gebórduurd, nét op drie haertjes,
Dat lósjes op een groote blonde pruik,
Een aape troonitje doet zien ter fluik:
In plaats van knévels, kattebaertjes.
Een béf van Point, die, tót der ménfchen fpó
Schynt door gevreeten van de mot.
Een kamezool, própvol van gouwe én zilv're bloeme
Een rók met plooijen, die men wel een jak mag noeme
En mouwen, die de mouwen van een fmous
Befchaamen, als ze eens in de faus
Gedoopt, een half pont vét verflinden.
Al dit komt ons van dat verduivelt Franfch fatfoe
Een broek die als men ze aan zal doen,
Door naauwte fcheurt, én in de plaats van binde
Wordt op de knie geróld, én élken fchoen
Of veel te kort, óf eens zo lang, als 't hoeft te weeze

Volg

Vólgde ik al die vervloekte hovaardy,
Dan was ik van uitlachen vry,
Niet waar, Broêr? is 't niet zo?

GOEDAARD.

Voor my,
:leed my naar 't gebruik, én 'k zou voor opspraak vreezen,
Zo ik de ról van een Pedant
Wou speelen tot myn schaade, én schand:
Want zie, my dunkt men moet zich altoos myën
ı eigenzinnigheid; myn' meening is daarom
st niet van straks zo lós de nieuwe pronkeryën
malle modens na te vólgen, neen, ik kom
Zo vér niet, dat ik alle weeken
'n kleed verwérp en my staag in een nieuw zou steeken;
Of nydig zyn zo ik op straat
Zie dat het kleed een ander mooijer staat;
en; maar men moet zich naar gewoonte én réden voegen,
Om and'ren, én ons zélv' te vergenoegen.
Geloof my, Broêr, het doet slechts kwaad
n hem, die koppig, steeds een vreemde wég in slaat.

STEILOOR.

Dus praaten al die wulpsche en jongen gekken;
Die al hun buitenspoorigheên
kleeding, ommegang, én zo voort, in 't gemeen;
eenlyk met: *Het is de Mode thans*, bedekken.

GOEDAARD.

onfreer, 'k geloof dat gy myn vrolyke aard benydt;
wyl gy stadig op myn' kleeding schróllend zyt,
ı met verachting steeds myn jonkheid my verwyt?
s óf, myn jeugd gedoemd om alle lust te derven,
moest door spyt verkniest al gaande énstaandesterven,
rwaarloost, slordig, én zo moei'lyk als een draak,
y zelv' ontrooven een geoorelofd vermaak.

Maar gy, met uw verlóf, die tégen het betaamen,
Een hooge fpitfe hoed, gelyk een huich'laar draagt
Gy zélf behoorde u wat te fchaamen
Dat gy op al myn doen ftaag fchimpt dus ongevraag
Gy die hartnekkig tégens réden,
Befpottende alle burgerlyke zéden,
Gekleed gaat als....

STEILOOR.

Of jy 't veracht,
Ik wil my houwen by de dragt
Zo als myn Grootvaâr, ja myn Grootvaârs Vaâr h
kleedden.
Ja fpyt de waereld, draag ik zulk een hooge hoed,
Uit enk'le nédrigheid van een finfeer gemoed:
Want aan 't vergank'lyk is my 't minfte niet gelég
Een wambus dat my fluit om 't lyf,
Is voor de warmte van de maag een groot geryf:
Een ruime broek heeft zyn gemak, én voor de ré
Kan ik 't wel ftellen met een mantel zonder dégen
Ook hou ik veel van fchoenen die niet ftyf
De voeten knellen, óf door pynlykheid doen klaag
Kortom, de nédrigheid is myn behaagen;
En hy die zulks niet gaerne ziet,
Die fluit' zyne oogen, 't raakt hem niet.

TWÉDE TOONEEL.

WILLEGOND, STEILOOR, KATRYN,
RUFFINA, GOEDAARD.

WILLEGOND *tégens Ruffina.*

Ik neem dien laft op my, ik zal 't uw Voogd wel vr

STEILOOR, *tégens Goedaard.* (g

Maar zacht!

KATRYN *tégens Ruffina.*

Wel hoe! meug jy geen menfchen zi?

STE

STEILOOR, *tégens Goedaard.*

Kom dit wat heen!

RUFFINA.

O neen.

WILLEGOND.

Gy hebt wel sléchte dagen,
Maseur.

KATRYN.

Wel Jufvrouw! 't is ien ongemien
Geluk veur jou, dat jy by Goedaard, niet by deezen
Bedilal zyt geraakt!

RUFFINA.

't Is wonder dat hy my
Van daag niet opsluit, naar gewoonte.

KATRYN.

Sluiten? hy
Jou sluiten? wel hy mogt....

STEILOOR *tégens Ruffina.*

Waar heen? wat zel dit weezen?
Waar ga jy?

KATRYN.

Wel dat weet zy niet.

WILLEGOND.

Ik vroeg myn Zuster óf zy héden
Zich met me, in dit mooi weêr, wat wou vertreeden;
En zy....

STEILOOR.

Staat onder myn' gebied.
Ga jy vry daar 't je lust, ik zel 't je niet beletten;
Maar jy, zo 't jou belieft, blyf t'huis.

GOEDAARD.

Ei laat haar gaan
Daar 't haar gevalt, Freer; Wil u daar niet tégen zetten.

STEILOOR.

Ik ben jou dienaar, Broêr.

GOEDAARD.

Kunt gy dan niet versta
Dat me aan de jonkheid....

STEILOOR.

Die is zót, én onervaare
Enként de waereld niet.

GOEDAARD.

Is zy by Willegond
Dan kwalyk?

STEILOOR.

Dat zal ik wel zwygen; maar om ron
Te gaan, zy is hier wel.

GOEDAARD.

Maar....

STEILOOR.

Maar! hoor, al dat maaren,
Dat helpt niet: kyk, zy ſtaat hier onder myn voog
En zel naar myne wetten leeven.

GOEDAARD.

My is die zélve magt op Willegond gegeeven.

STEILOOR.

't Is zo; maar hoor eens Broêr, wat jy
Beoogt, met haar dus wild te laaten loopen,
Dat is my onbekénd; haar Ouders die zyn dood,
En dat haar Vader ons geboodt
Naauw toezigt op haar doen te neemen, wil ik hoop
Dat jou nóch niet vergeeten is.
En jy geeft hier groote érgernis,
Dat jy jouw Willegond dus wulps laat leeven,
Daar ze aan haar Zuſter een goed voorbeeld hoort
geeven.

GOEDAARD.

Maar, Freer, my dunkt...

STEILOOR.

Daar 's luttel aan bedreev
W

Wat dat jou dunkt; maar my dunkt, dat
Indien ik iets te wénschen had,
Dat ik jou onder duizend ménschen
Niet gekker als je bént zou willen wénschen:
Want, zie eens, wat een onbescheid;
Dat jy staag Willegond met zo veel vryigheid
; allerhande soort van maatjes laat verkeeren!
pronkt haar daag'lyks op met kóstelyke kleeren
Naar dat de mode is. Wel, heel goed!
Jy bent haar Voogd; maar kyk, ik moet
En zal bezórgen dat Ruffina anders doet;
Zy zal niet als op heil'ge dagen,
En Sundags in het zwart gekleed
Te voorschyn komen, én daar buiten, dat je 't weet;
Een huislyk wérksaam kleedje draagen,
En blyven t'huis, gestaag tót iets te doen gereed.
us zal ik, zo ik d'ééne óf d'aare tyd wou trouwen,
Haar tót een huis, én tót geen loopvrouw houwen.
it is het dat een maagd, die trouwen wil, behoort
'e doen; als op het huis te passen, styven, naaijen,
aar koussen stóppen, én by leeg tyd koussen braaijen.
Voor al, haar wachten niet een woord
Met andre Vryers ooit te praaten,
n zonder myn verlóf nooit slént'ren langs de straaten.
O! 't vrouwvólk, 't vrouwvolk is zo zwak!

GOEDAARD.

Maar Freer, het schynt schier aan uw réden,
)f 't aan u stond, om met Ruffine in de echt te treeden
Zo gy maar woudt?

WILLEGOND.

Ja met gemak!

STEILOOR.

Wel waarom niet? al woud ik strak.

GOEDAARD.

Waarom? waarom? om dat de wetten

Zulks aan de Voogden in ons land beletten;
Ten zy een maagd, juist mondig zynde, haar
Verkiezing, 's Voogds verkiezing waar.

STEILOOR.

Ik weet daar weinig van; maar in vertrouwen,
Ik lach ereis met al die beuz'lery:
Is 't hier verboôn, het staatme t'Uitrecht vry;
En voor de rest weet ik haar wel in huis te houwen

RUFFINA.

Gy hebt myns weetens heel geen réden...

STEILOOR.

Zwyg jou p
Ik zél jou leeren uit te loopen, zonder my.

WILLEGOND.

Maar zéker Heer..

STEILOOR.

Maar waar mag jy jou smoel in steek
Kyk, jy bent al te wys, dat ik met jou zou spreek

WILLEGOND.

Ik ben, zo 't schynt, by u verdacht
Van onbehoorelyke streeken,
En moet u, zo 'k Maseur eens zien wil, daarom smeek

STEILOOR.

Gensins, heel niet; maar hoor, neem op myn réden ac
Ik zal klaar spreeken: jouw bezoek doet haar ontsticht
En daarom zo je jou voor altyd wacht
Om hier te komen, zél je my op 't hoogst verplicht

WILLEGOND.

Wél, luister. 'k Zal u ook myn' meening kort én kl
Doen hooren: ik heb haar nooit willen vraag
Of uw manier van doen haar kan behagen;
Maar ik verscheel zeer veel van haar,
Om zulk een dwang, om zulk mistrouwen te verdraag
En zeker ze is myn' zuster niet,
Zo ze al die strafheid met geen haat'lyke oogen ziet

K

KATRYN.

'él foei! 't is schande, én 't past an Turken én Barbaaren,
Die in heur land het vrouwvólk dus bewaaren.
ei! op te sluiten? 't is het wérk van een tieran!
Wat beeld jy je in myn goeije man?
aar 's niemand die een vrouw haar eer bewaaren kan:
zy oneerlyk is, vergeefs is al het sluiten
Met wacht van binnen én van buiten.
Geloof me vry, wanneer een vrouw
Haar man wil weezen ongetrouw,
e Drommel nóch zen moêr zel heur daar niet in stuiten.
Het allerzékerste is, in deuze staat,
at zich een man op de eer van zyne vrouw verlaat.
Kyk, de eer is boven alle dingen,
Van zulk een vreemde én kwintige aard,
at zy alleenig van ons zélf wil zyn bewaard.
'as ik getrouwd, met een die me opsloot of wou dwingen,
antsch bloed! hoe zou ik hem de Koekkoeks zang doen zingen.

STEILOOR.

'el nou, Leermeester, zyn deez' lessen niet heel goed?
it hoorje met een stil én ongesteurd gemoed!

GOEDAARD.

aar gy, Monfreer, kunt gy het scherssen niet gedoogen?
Is 't alles, wat zy heeft gezeid, niet waar;
Het is ook alles niet geloogen.
De ménsch bemint de vryheid; maar
oor strafheid wordt een ziel nooit tot zyn plicht geboogen:
Mistrouwen, zórg, én wat de jaloezy verdicht,
e grendels, tralie, slót, én diergelyke zaaken,
ie zullen nooit een vrouw, of dóchter deugdsaam maaken:
e eer, de eer alleen, houdt haar in heure pligt.

Ik zouw wel hart'lyk voor de trouwheid vreezen
Van eene vrouw die flechts door dwang...
STEILOOR.
Jou predikatie duurd vry lang.
GOEDAARD.
Genoodzaakt, eerelyk moest weezen.
Ik zou zeg ik...
STEILOOR.
Heb jy haast uit?
GOEDAARD.
En blyf by dit besluit,
Dat een die wys is, 't hart moet van een Dochter winn
Want heeft ze een afkeer in haar zinnen,
En wordt ze ons een gedwonge Bruid,
Ze zal ons slechts in schyn, in 't hart een ander minn
STEILOOR.
Al sprookjes van 't Roodkousje.
GOEDAARD.
Ik weet
Hoe dat de jeugd, heel zacht, al speelend onderwee
Moet worden, dat men zich ook nimmer straf n
wreed
Moet toonen als men haar berispt: want zie dit d
Van ouds de jonkheid voor het woord van deugd ste
vreezen,
En afschrik krygen, daar, in tegendeel, de jeug
Door zachtheid wordt gebragt tot eer en deug
Myn zorg voor Willegond heeft staag dit spoor geb
wen,
En vér van dat ik ooit, in zulk een téd're ziel,
De minste misslag voor een misdaad hiel,
Durfde ik haar jonkheid wel wat vryigheids vertrouw
Zy ga na 't Bal, of na de Schouwburg, daar ze 'er
In eerelyk vermaak met nut verslyt.
't Gevalt my dat ze 'er kleed naar haare staat en jaa

'k laat in haare keur, met wie zy wil, te paaren,
Niet tégenstaande 't récht van myn Voogdy:
'ant anders is de trouw een dwaaze slaaverny.
ôch zo myn staat én ook myn liefde haar behaagen,
n zy my trouwen, óf haar keur vry élders draagen,
Indien 't haar lust.
deeze wyz' leeft de één én de ander heel gerust,
geen van ons vindt stóf, nóch réden om te klaagen.
STEILOOR.
Jou woordtjes zyn fluweel, én suiker zoet!
GOEDAARD.
t 's myn verstand, my dunkt dát élk zo leeven moet.
'k Verwerp het straf bestier van zulke ménschen
e vaak de kinders na hun' Ouders dood doet wénschen.
STEILOOR.
aar hoor; de vrye toom die me aan de jonkheid geeft,
Valt moeilyk om daar naa weêr in te trekken;
En zy zal licht'lyk met jou gekken
die verand'ring in haar hart geen ingang heeft.
GOEDAARD.
'aarom veranderen?
STEILOOR.
Waarom?
GOEDAARD.
Wel ja.
STEILOOR.
't Lykt scheeren!
GOEDAARD.
ind ge iets in haar dat de eer, óf goede naam kan deeren?
STEILOOR.
oe! zo je 'er trouwt, zou jy haar, zonder jou verdriet,
Die zélve vryheid in de kleeren
Behouden laaten?
GOEDAARD.
Waarom niet?

STEILOOR.

En laaten haar dan nóch by 't jonge vólk verkeer

GOEDAARD.

Voorzéker.

STEILOOR.

Die zy dan ook fomtyds weêr op Th

Of Koffi nooden zal?

GOEDAARD.

Dat beurt wel.

STEILOOR.

Op een Kaartje

GOEDAARD.

Dat is 't gebruik.

STEILOOR.

En dan een glaasje wyn?

GOEDAARD.

Al me

STEILOOR.

En fomtyds wat bankét, paftei, óf mangeltaartj

GOEDAARD.

Gy hebt gelyk.

STEILOOR.

En als de maag

Vol water is?

GOEDAARD.

Dan heeft men graag

Een kélkje Frontinjak.

STEILOOR.

En dan aan 't danffen?

GOEDAARD.

't Is als gy zégt.

STEILOOR.

Dus leert men de ondeugd niet der Fra

Alleenlyk; maar, récht uit gezeid,

Ons Holland overtréft der Franfen dolligheid:

V

Want op een chaise, óf in een sleetje.
Of op 't bezoek slechts van een Teetje,
Gebeurd 'er somtyds wel een beetje,
In 't afzyn van een vader, óf een man,
Dat ieder juist niet raaden kan;
Maar deuze lés zel jou niet baaten:
Want jy zult Willegond haar vryheid laaten,
Schoon dat een ieder jou bespót.

GOEDAARD.

›t is zo.

STEILOOR *tégens Goedaard.*

Je bent gék; loop heen jou groote zót.

tégens Ruffina.

ı jy na binnen toe, én hoor niet na dit praaten.

DÉRDE TOONEEL.

GOEDAARD, STEILOOR, WILLEGOND, KATRYN.

GOEDAARD.

Heb 't u gezeid, ik zal my blind'lings op de trouw
Verlaaten van myn' vrouw;
Dit 's myn begrip, dus zal ik leeven.

STEILOOR.

Gants bloed! wat zou 'k 'er wel om geeven,
Wat waar het goed, wat waar het goed,
Wierd hy een Koekernoet!

GOEDAARD.

: ben onkundig wélk een lót my is beschooren.
Maar zékerlyk het schort
Aan u niet, zo gy 't niet en wordt:
Vant naar uw wys van doen, zyt gy 'er toe gebooren.

STEILOOR.

›ch arme spottert, ik moet lachchen om die praat!
ie jy maar toe, het is wel jonger wedervaaren.

WIE-

WILLEGOND.

Hoor: zo 't gebeurt, dat ik met Goedaard kom te paare
Behoeft hy niet te vreezen voor dat kwaad;
Maar zo 'k met u als vrouw moeſt leeven,
Zou 'k zorglyk u daar van verzeek'ring durven geeve

KATRYN.

Het waar conſcientie wérk zo zy 't hem deed
Maar zulk ien ouwe Gryn daar is het aan beſteed. *Katry gaat n. Willeg haaſtig weg.*

STEILOOR.

Verbruſte Vuilbek, jy meugt vreezen!

GOEDAARD.

Hoor, Freer, je moet zo kwaad niet weezen.
Heeft zy licht wat te ſtout geſmaald,
Je hebt het op je hals gehaald.
Verander van humeur. geloofme, laat u raaden;
Een vrouw óf dóchter op te ſluiten kan ſléchts ſchaad
Ik ben uw Dienaar, Freer.

VIERDE TOONEEL.

STEILOOR *alleen.*

Je mogt de Drommel zyn
Myn Dienaar? Dit 's één Vólk! de één heel beroofd v
zinnen,
Durft zulk een ydeltuit beminnen,
En deeze is al zo gék als hy. * O myn, o myn,
Ik lachme ſlap! Hoe kan 't geſchieden?
Zyn dienſtboôn zullen nóch in 't end die gek ge-
bieden,
En myn Ruffyntje ... maar, ik ga met heur op 't la
Daar zel zy veilig wezen: want
Haar Zus zou haar beploegd verſtand,
De leſſen die zy door myn' voorzórg heeft genoo
Wel haaſt uit heur geheugen ſtooten.

** Lel r komt n én we door d deur i de kan kyken.*

VY

VYFDE TOONEEL.

LEKKER, STEILOOR, HEERMAN.

LEKKER.
Hy 's in deez' kamer die Ruffina houdt beslooten.

STEILOOR, *by zich zelf spreekende.*
't niet beklaagens waerd, hoe lang hoe meêr te zien,
Verderf der zéden, zelf ook in bejaarde liên?

HEERMAN.
Ik spreek hem aan.

STEILOOR.
In plaats, dat in voorgaande tyën
De oprechte trouw, de zédigheid
Gepreezen wierd, wordt lédigheid;
Verkwisting, grootsheid, zotternyën...

HEERMAN.
Hy ziet my niet.

STEILOOR.
En meer ondeugden niet te lyën...?

LEKKER.
Geloof hy ziet niet wel uit 't linker oog, myn Heer;
Groet hem van de and're zy.

STEILOOR.
Dit werk dat deugt niet meer!
Na 't land, na 't land!

HEERMAN.
Is hy stikziende?

STEILOOR.
Neen, neen, het is zo hoog als 't diende,
't Gezélschap in de stad verleidt.
Maar wat is dit? myne ooren tuiten!
Of is hier iemand die wat zeid:

HEER-

HEERMAN.

Myn Heer...

STEILOOR.

Op morgen wis na buiten;
Opdat... de droes!... wat 's dit? hoe komt dit vc
toch hier?
De plaag noch toe!... ai, zie die hoed!... noch me
gezwier?
Is 't wel op my gemunt?

HEERMAN.

Myn Heer gy schynt verslagen
Dat ik zo inkom, én u geen verlof deê vraagen.

STEILOOR *met een' wreevelige stuursheid.*

Dat 's waar.

HEERMAN.

Dit onverwacht bezoek vindt gy licht vreem

STEILOOR.

Dat kon wel zyn.

HEERMAN.

Maar 't is naar dat men 't nee

STEILOOR.

Ik sta het toe.

HEERMAN.

Gy zult my lichtelyk verschoonen.

STEILOOR.

Dat 's hachchelyk.

HEERMAN.

Dat ik u kom myn' dienst betoon

STEILOOR.

Dat scheelt my niet.

HEERMAN.

Dewyl ik onlangs in deez' bu t
Een wooning heb gehuurd...

STEILOOR.

Dat staaat jou vry.

HEERMAN.

Vind ik my door de réden,
door de kennis die 'k voor deez', in Willemſtad,
Heb met myn Heer uw' Broêr gehad,
Verpligt, om u myn' dienſtbaarhéden
Op te ófferen, als een trouw gebuur.

STEILOOR.

Het zy dan zo; ter goeder uur.

HEERMAN.

'k Zag hem zo daat'lyk uit uw' wooning treeden.
En 't is op zyn verzékering
ı uw beleefdheid, dat ik récht na binnen ging.

STEILOOR.

veel te ſlechter.

HEERMAN.

Hy weet heuſchelyk te leeven,
En hen, van wien hy eer' ontfing,
k, op zyn beurt, behoorlyke eer te geeven.

STEILOOR.

's oud genoeg, én meeſter van zyn doen.

HEERMAN.

s zo, myn Heer, 'k heb daar niet tégen.

STEILOOR.

Elk zoent zyn wyf op zyn fatzoen;
My 's aan een ander niet gelégen.

HEERMAN.

Gy hebt gelyk, myn Heer, ik prys
ve ingetoogenheid; maar hebt gy wel vernomen
De goede tyding die 'er flusjes is gekomen?

STEILOOR.

Een die voorzichtig is, én wys,
moeit zich niet met loogentaal, én droomen.

HEERMAN.

Ik ſta het toe; maar voor ons land,
Dit nieuws...

STEILOOR.

Voor liên van ons verſtan
Is geen ding nieuw.

HEERMAN.

Dit nieuws behélſt gewénſchte zaake
En word bevéſtigd uit den Haag van hooger hand.

ZÉSDE TOONEEL.

STEILOOR, RUFFINA, HEERMAN, LEKKER.

Heerman groet Ruffina, voor dat Steiloor haar ziet

STEILOOR.

Dat weet ik niet; maar zou ik wel aan 't dutten r
ken?
Of ſchémert my 't gezicht? Hoe zel 't hier gaan
Ben ik betooverd; óf verraân?
Zyn hoed zwierd heen én weêr; 't gezicht geeft g
goed teken!
Waar op heeft hy 't gemunt, met al die zótte ſtreek
Wie geldt dat nou? wat 's dit?

tégens Ruffina.

Hoe kom jy daar te ſtaa?
Loop ſtraks na binnen aan jou wérk....

RUFFINA.

Ik moet u ſpreek?

STEILOOR.

Na binnen. Och, wat 's dit!

Tégens Heerman.

Ik kom zo aanſtonds w r.
Of loop maar heen, zo ik niet daatlyk keer.

HEERMAN.

Ik zal wel wachten, haaſt u niet om my, myn He

ZEVENDE TOONEEL.

HEERMAN, LEKKER.

HEERMAN.

Wat dunkt je van die gek?

LEKKER.

Myn Heer, ik zel je zeggen:
y 's vinnig, bits, én zal u hinderpaalen leggen.

HEERMAN.

raas van fpyt!

LEKKER.

Waarom?

HEERMAN.

Die Argus zal myn min
erydelen, én haar opfluitende, zyn zin
oen volgen door bedwang.

LEKKER.

Ai, wil niet eensjes vreezen:
Vermits dat deez' jaloerfche gek,
Heel maklyk zal te doeken weezen,
Deur de ééne óf de andere flimme trek:
Want dit ópfluiten, tégens réden,
eeft u meer hoop, dat gy haar krygen zult tot vrouw,
n zo gy....

HEERMAN.

Maar, het is vier maanden reeds gelédén,
at ik haar fchoonheid heb gevierd, én aangebéden,
n nooit gelégenheid gevonden, om myn trouw
aar aan te bieden, én myn hart haar op te draagen.

LEKKER.

Maar heeft zy nooit gemerkt dat gy haar mint?

HEERMAN.

oorzéker.

LEKKER.

Dat 's genoeg een kans daar na te waagen
De liefde is liftig, én je bent geen kind.
Had ik als jy geweeſt....

HEERMAN.

Jy ſpreekt als onbedreeven;
Zo 'k haar niet ſpreek, hoe kan ik haar verzék'ring geven
Van myn min?

LEKKER.

Het goud, Heer, maakt een kóppela
Geef aan de meid wat géld, zy hélpt u licht by ha

HEERMAN.

Daar is geen meid, óf knécht in huis, het is verloor

LEKKER.

Zwyg ſtil, daar komt hy weêr, hy mogt ons hoor

ACHTSTE TOONEEL

HEERMAN, STEILOOR, LEKKER.

HEERMAN.

Myn Heer, gy woont hier in een mak'lyk huis.

STEILOOR.

t Is wa

HEERMAN.

Is 't niet wat éénzaam?

STEILOOR.

Hé, wat blief je?

HEERMAN.

Ik vraag het m

STEILOOR.

En ik, ik zég het maar, dat al dat vraagen,
Een man als my, niet kan behaagen.
Dit dunkt me, is jou genoeg gezeid,
O vraager in der eeuwigheid!

HE

HEERMAN.

Vergeef het my: zo 't u niet mogt verveelen,
Wenſchte ik tót mynent ſomtyds de eer
Te hebben, om met u, myn Heer,
Een roemſteekje, of pikét, te ſpeelen.

STEILOOR.

dobbel niet.

HEERMAN.

Het is alleen om tydverdryf.

STEILOOR.

Dat zei Markolfus ook, én ſloeg zyn wyf.

HEERMAN.

zal ook ſomtyds wel de vryheid neemen,
U te bezoeken, als myn vriend,
En buurman.

STEILOOR.

'k Ben daar heel niet meê gediend.
Laat ons met vreên, loop élders teemen;
Ik ben al moe hier dus te ſtaan,
En 'k raad jou ſtraks na huis te gaan.

HEERMAN.

v heusheid, Heer, zal myn vrypóſtigheid verſchoonen:
Want uw beleeftheid...

STEILOOR.

Zal jou toonen
'aar dat de deur is, én dat wy tót onzent woonen.
Kom jy hier óoit eens weêr.

LEKKER.

,O, die verbruide gék!

STEILOOR.

Wat zég je?

HEERMAN.

Ik blyf uw dienaar Heer.

NEGENDE TOONEEL.

STEILOOR.

Loop veur den Drommel! jy zult met die ho
ſche zwieren
My zo niet loeren! die manieren,
En dat bezoek, gevalt my niet.
Al was 't ſchoon dat myn Broêr 't hem rie
Het geeft my achterdocht, en groot mishaagen
Ik moet Ruffina eens gaan vraagen,
Of zy ook weet, op welk een grond, dit zaakje le
Ze is niet geveinſt, licht dat ze 't zeit.

Einde van het Eerſte Bedryf.

TW

TWÉDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

de ſtraat voor de huizen van Steilòor én Heerman.

STEILOOR, RUFFINA.

STEILOOR.
Vees jy geruſt, ik weet dit heel wel uit te wérken.
RUFFINA.
O liefde! wil my voorts met uwen raad verſtérken!
Op dat deez' liſt volvoer' het oògmérk van myn' min.
STEILOOR.
oe hiet hy?
RUFFINA.
Heerman.
STEILOOR.
Ja, ik weet, hy is hier in
Deez' buurt, nou onlangs komen woonen;
Het is die lósból die nóg ſtraks
o ſtout was, dat hy zich tót mynent dorſt vertoonen:
Ja tóch, dat was 't bezoek askaks!
een, Olfert is te leep, 'k zél daar een ſchót veur ſchieten
r ik na 't land ga, ſchuim van alle deugenieten!
RUFFINA.
'k Bekén dat ik iets ſtout beſta;
aar wie zou zulk een ſtraf onthaalen niet verdrieten?
en dwingt me 'er toe.
STEILOOR.
't Is een verleijer, dat blykt klaar:
Ja, eén verleijer is 't, 't is waar.
yn troosje, ik ga, treê jy in huis, én wacht me daar.

TWÉDE TOONEEL.

STEILOOR, *alleen.*

Verliezen we geen tyd, om hem zyn lés te leeze
'k Verwonder my niet meêr, naar 't geen ze my daar ze
Van zyn beleeftheên, én zyn vriend'lykheid;
Maar wacht, ik zal hem van die zotte min geneeze
Dit dunkt me is 't huis daar ik moet weez
Laat ons eens zien wat óf hy zeggen zal.
De Duivel haal die ſtoep! ô die verbruſte val!
Wat hoeft die drumpel zo vér uit te ſteeken?
Een ménſch zou zo de nék wel breeken.
'k Wou dat hy ze op zyn béd had.

Hy wil aan kloppe

DÉRDE TOONEEL.

HEERMAN, *na huis gaande*, STEILOOR, LEKKER.

HEERMAN.

Heer, het is my lee
Dat gy gevallen zyt.

STEILOOR.

My ook. 'k Wou jou wat zegg

HEERMAN.

My, Heer?

STEILOOR.

Ja jou, hoor toe, ik zel 't jou uit gaan legge

Lekker ſluit de deur

HEERMAN.

Myn Heer, als 't u belieft, 'k bid dat gy binnen tree

STEILOOR.

Wy kunnen 't hier wel doen.

HEE-

HEERMAN.

Heer, hoe zou dat gefchieden?
Nu gy my het geluk komt aan te bieden
in uw bezoek...

STEILOOR.

Ik moet je fpreeken; maar met haaft.

HEERMAN.

aar zéker, my? ...

STEILOOR.

Ja jou. Hoe! maaktje dat verbaafd?

HEERMAN.

ben verblyd, én voel myn ziel als opgenomen
oor de eer die gy...

STEILOOR.

Laat de eer daarze is; ik ben gekomen...

HEERMAN.

yn Heer, treê in.

STEILOOR.

Neen, ik zel daar niet toe verftaan.

HEERMAN.

[aar Heer...

STEILOOR.

Maar Heer, maar Heer; ik zel niet verder gaan.

HEERMAN.

Myn Heer, zo 't is om u te vergenoegen...
Maar zéker, Heer, het zal niet voegen
p ftraat te fpreeken, 'k bid treê binnen toch, myn Heer.

STEILOOR.

Men hoofd doet van die komplementen zeer.
let die liflaffery mag ik men kóp niet breeken;
: wil hier voor de deur, én ftaande, met je fpreeken.
'el jy me dwingen? dat is wel impertinént!

HEERMAN.

Iaar 't is...

STEILOOR.

'tIs onbeleefd, je maakt me moeilyk

My dwingen?...

HEERMAN.

Maar...

STEILOOR.

Je bent een kwélgeest! Sellement.

LEKKER.

Bloed! hoe zel dit nóg gaan in 't énd?

STEILOOR.

Ja, 't is onménsch'lyk, 't is verfoeilyk!

My weig'ren...

HEERMAN.

Heer, zo ik het deê...

STEILOOR.

My weig'ren hier een woord óf twee

Te hooren?

HEERMAN.

Maar myn Heer, het vólk zou met my spotte

STEILOOR.

Al wie zich aan het vólk steurt, zyn maar zotte

Hoor luister...

HEERMAN.

Maar myn Heer, 't is geen welleevendheid.

STEILOOR.

Dat 's Duivels! nóch al? is het niet genoeg gezeic

Kom hier eens, hoor! laat al die wisje wasjes vaaren

En luister na het geen dat ik je zel verklaaren.

Zég, weet je wel, dat ik de Voogd, én meester b

Van een jong meisje, spreek?

HEERMAN.

O ja, myn Heer, ik kén

Haar ook van aanzien.

STEILOOR.

Wel, van haar, sprak ik je gaare

ı wyl je 't weet dat ik haar Voogd ben, weet je dan
ok wel, dat zy alleen myne oogen kan behaagen,
En dat ik in het kort haar man
ıl worden? dat ze my genégenheid moet draagen,
ı dat zy niemand aârs bemint als my alleen?
Zég weet je dat? zég op.

HEERMAN.

O neen.

STEILOOR.

/el weet je 't niet, ik zég het jou, dat jy, naa deezen,
Haar ongekwéld laat, of je meugt wel vreezen.

HEERMAN.

Wie, ik, myn Heer?

STEILOOR.

Ja jy, jy, jy!

HEERMAN.

Vie zeit u dat ik haar ooit lastig viel?

STEILOOR.

Zy, zy;
)ie zulks niet liegen zal; dies laat het veinzen vaaren.

HEERMAN.

Vie zégt gy, Heer?

STEILOOR.

Zy zélf, Ruffina, die, gelyk 't
Łen eerb're dochter voegt, my sints haar jonge jaaren
Bemind heeft, dat hier wel aan blykt,
)m dat ze my durft in vertrouwen openbaaren,
)at ze al jouw pooging, én gelonk acht als de wind:
)it doet ze u zeggen, én dat je 'er vergeefs bemint.

HEERMAN.

Hoe, Heer, moest zy my dit door u juist laaten weeten?

STEILOOR.

Ja, én zy raadt jou, zoete knécht,
)at jy jou zinnetjes, vry op een ander légt:
Geen mensch heeft ooit haar hart, als ik alleen, bezéten.

Ik

Ik ga, onthouw 't geen ik jou heb gezégd.

HEERMAN.

Wat dunkje, Lekker, moet ik uit dit voorval ſpelle!

STEILOOR.

„ Hoe kykt hy nou!

LEKKER.

Gy hebt geen reên u meer te kwel

Myn Heer, deez Jufvrouw heeft meer als gem verſtand:

Zy mint u zéker, én die norſſe dwingeland...

STEILOOR.

„ Wat zeit, wat zeit hy?

LEKKER.

Parſt haar tót deez' liſtighéd

De pots is fyn; maar zacht, hy ziet ons aa

En 't geen wy ſpreeken, zou hy lichtelyk verſta

HEERMAN.

Kom, volg my, laat ons binnen treed

STEILOOR.

„ Ja, trék maar heen.

LEKKER.

Ik lach me ſlap om zulk een Haa

VIERDE TOONEEL.

STEILOOR *alleen.*

Hy is verſtéld, én... maar daar is myne uitgeleeze

Dat Troetelpoppetje, hoe zédig ſtaat heur weeze

VYFDE TOONEEL.

RUFFINA, STEILOOR.

RUFFINA.

„ Ik vrees dat Heereman myn' liſt niet heeft gemér

STEILOOR.

Wat zégje békjelief?

Ru-

RUFFINA.

Of ge iets hebt uitgewérkt?

STEILOOR.

Myn troosje, ik kom met vreugd verſterkt,
:êrom, én wiſt door reên jou kweller te overwinnen;
Hy loochende in het eerſt jou te beminnen;
ıar ik ontdékte in 't énd de grond van zyne zinnen:
ınt na dat ik 'et hem had uit jou naam gezeid,
Heeft hy het niet meêr wéderleid;
Hy heeft beloofd van zich te onthouwen,
Jou na deez dag weêr aan te ſchouwen.

RUFFINA.

Durft gy u op zyn woord vertrouwen?

STEILOOR.

el ja.

RUFFINA.

Ik niet.

STEILOOR.

Waarom? wat is 'er dat je lét?

RUFFINA.

' had uw voeten van de drémpel naauw gezét,
anneer ik achter uit myn vénſter lag te kyken,
Of 'k zag terſtond van verre een man,
:er wel gekleed, beleefd, met buigen, én met ſtryken...

STEILOOR.

Wat zég je? hoe! ſprak hy jou an?

RUFFINA.

, én uit Heermans naam, gy kunt eens denken,
Hoe ik ontſtéld was!

STEILOOR.

Zou je niet
ntſtéld zyn liefſtentje? zou 't niet jou zinnen krenken,
/anneer je zulk bedróg van zulke guiten ziet.

RUF-

RUFFINA.

Terwyl dat hy zyn' dienst my aan kwam bieden,
Gooit hy deez' gouwe doos in myne schoot,
Waar in ik mérkte, dat een brief was.

STEILOOR.

Kan 't geschied
Dat zulke Schrobbers! . . . maar hoe snoo
Wordt nou de waereld!

RUFFINA.

En toen ging hy aanstonds schuiv

STEILOOR.

Hier blykt zyn valsheid! Bloed, kryg ik hem in m
kluiven!
Myn bekje, jy bent waerd dat ieder jou beklaagt,
Om zulke parten als jy van dien schurk verdraagt.
Dit zyn die kunsjes die die vagebonds gebruiken,
Om 't visje, op die manier, te krygen in de fuike

RUFFINA.

Nu dwingt my de eerbaarheid, dat ik
Hem 't doosje met den brief, weêrom beschik
Durfde ik 't u vérgen.

STEILOOR.

O! daar is niet aan bedreeven
Kom, geef jy 't maar, ik zal 't hem straks weêrom g
geeven.

RUFFINA.

Daar is 't zo ik ontfing. Ik ben 'er van ontstéld!

STEILOOR.

't Is goed; maar laaten wy de brief eens saamen leez

RUFFINA.

Och! deed gy dat, myn Heer, zo leê myne eer gewé

STEILOOR.

Hoe, zou jou eer daar deur verminderd weezen!

RUFFINA.

Zo gy de brief laast, wierd ik zékerlyk verdacht:
W

ant élk zou denken dat ik hem beminde.

STEILOOR.

Zacht!

n is het béter dat wy die niet open maaken.

RUFFINA.

n Dóchter, zo ze niet in opſpraak wil geraaken,
Die moet voor alle zaaken,
Geen minnebriefjes leezen, Heer!
En las ik deez', hy zou my nóch veel meer
et brieven kwellen; nu zénd' ik hem alles weêr,
rzégeld als het was.

STEILOOR.

Dat heb je klaar doen blyken.
O Deugd! waar vindt men heurs gelyken!
gaa zo na hem toe, myn trooſt, myn waardſte pand!

RUFFINA.

De brief, myn Heer, is in uw hand,
y kunt die échter, zo gy wilt, vry open breeken.

STEILOOR.

neen! ô neen, ik zel dat veurneem laaten ſteeken;
Jou réden zyn gegrond, 't is my gebleeken:
Ik prys jou overgroot verſtand.
ga hem, en daar na de boekverkooper ſpreeken,
Om 't boekje van de Huuw'lyksband:
i in, dat zullen wy dan leezen op het land.

ZÉSDE TOONEEL.

STEILOOR *alleen.*

o, dat gaat wel! Myn hart dat ſpringt van vreugden!
at 's eerſt een voorbeeld van weêrgalooze eerbaarheid!
y breekt de brief niet op! Dat zyn de zuiv're deugden
ie maagden paſſen! O! zy vólgt myn les, al zeit,
i ſchélt myn Broer, op myn' manieren, 'k leef geruſter.
Zy ſcheelt geen kleintje van haar Zuſter!

De

De opvoeding, ô! de opvoeding doet
Een wond're wérking op 't gemoed,
En maakt de meisjes, óf tot goede, óf kwaake wyve
Hy klopt aan 't huis van Heerm

ZEVENDE TOONEEL.

LEKKER, STEILOOR.

LEKKER.
Wat is 'er van uw dienst, myn Heer?
STEILOOR.
Geef dit, jou meester, aanstonds weêr,
En zég hem, dat hy voortaan 't schryven
En giften zénden, vry laat blyven:
Dat myn Ruffina niets om zyn schénkaadje geeft,
Dat haare gramschap hier door is geraakt aan 't kook
Dat zy deez' gouwe doos, nóg brief, heeft opgebrooke
En doet hy 't nóg eens, 'k weet wat hy te wachten hee
Ga, zég hem dat.

ACHTSTE TOONEEL.

HEERMAN, LEKKER.

HEERMAN.
Wat heeft die Gek nu weêr bedreeve
LEKKER.
Hy gaf me dit, myn Heer, én zei, dat al uw doe
Vergeefs was, én dat ze u ook nooit gehoor zou geev
HEERMAN.
De Juffer?
LEKKER.
Ja.
HEERMAN.
Geef hier, dit doet me iets goeds vermoe

Hy oopent, en leeſt de brief.

z' Brief zal onverwacht in uwe handen komen;
ar, hoe ook myn beſtaan, by u word opgenomen,
Ik vind me in zulk een droeve ſtand,
ik genoodzaakt ben te ſpringen uit de band.
)e ſchrik die 'k heb, dat ik, in weinig dagen,
Zal moeten in een haat'lyk huuw'lyk treên,
t my, al wat ik kan, tot myn' verlóſſing waagen.
ıind ge my, zo red me uit deeze zwaarigheên:
Verwacht uw antwoord; wil geen tyd verliezen,
dat gy weeten moogt wat weg ik zal verkiezen:
.iefde harten, met elkanders leed begaan,
Die kunnen zich, door een half woord, verſtaan.

LEKKER.

Wat dunk je, Heer, van deeze reden?
or zo een Meisje, dat by niemand heeft verkeerd;
zy, dunkt me in de min, al redelyk geleerd.

HEERMAN.

ıch! 'k vind haar zo volmaakt van geeſt en leden,
t zy verdiend, en waard is, aan te zyn gebeeden!
En deeze trek van haar verſtand,
Vaar door ze 'er liefde my betoond, met achting,
Verdubbeld myne kuisſche brand,
En overtreft ver myn' verwachting.

LEKKER.

Al zafjes, zwygt wat ſtil, myn Heer:
Want zie, daar komt die Gek al weêr.

HEERMAN.

ıar wat wil dat papier?

NEGENDE TOONEEL.

STEILOOR, HEERMAN, LEKKER.

STEILOOR.

Zo, zo, de Heeren Staaten
Verbieden door Plakkaaten
De Fransse Waaren in te brengen, ô! dat 's braaf
Wel ja, men wierd aârs van de Fransman wel een s
'k Heb dit Plakkaat, ô ja! op 't boekje toe bedongen
Het zal Ruffina ook verstrekken tot een leer.

HEERMAN.

„ Is 't anders niet?

STEILOOR, *terwyl Heerman de Brief overle*

Ja wel! ja wel, dit bólt me zeer!
De Rótzak maakte ons al te hooge sprongen,
En wou dat wy altyd naar zyne pypen zongen.

Tegens Heerman.

En jy Monsieurtje, die my na de mode groet,
Jy zelt door giften, nóch door brieven, armen bl
Niet opdoen; neen, je zult niet trekken;
Het Meisje is al te wys, ze zou maar met jou gek
Zy het me lief, je ziet hoe dat ze met jou lacht.

HEERMAN.

't Is waar, 'k heb reeds bespeurd, en ernstig overda
Dat niemand immermeer Ruffina zal beleezen,
Dan hy, die haar is van het noodlót toegeweeze
Dies is het zótheid, dat men gunst van haar verwa

STEILOOR.

Wat? zótheid? dolheid? 'k durf het zweer

HEERMAN.

Dierhalven heb ik afgeleid,
De hoop, tót het bezit, van haar bekoorlykheid.
Een Medevryer als gy zyt....

STEILOOR.

Wil me ekskuzeeren.

HE

HEERMAN.

n; 't waar al lang geschied, indien ik had verstaan,
Dat gy de Juffer zelf wou trouwen.

STEILOOR.

Ik wil 't gelooven.

HEERMAN.

En ik zal voortaan,
Uw' liefde heel goedsmoeds aanschouwen,
En my, in rust, en vreeden houwen,
'k weet dat zy u mint.

STEILOOR.

Dat 's wyſſelyk gedaan.

HEERMAN.

deugden zyn zo groot, dat gy haar moet behaagen,
Ja, 'k deê onreed'lyk, in dit kas,
Zo 'k van eene and're meening was.

STEILOOR.

's een geweeze weg.

HEERMAN.

Maar zo 'k u iets dorst vraagen?

STEILOOR.

l wat?

HEERMAN.

Een enk'le gunst, tót mind'ring van myn' pyn.

STEILOOR.

Laat hooren, 't mag' er licht na zyn.
t is die beê? zeg óp, zeg óp vry, zonder schroomen.

HEERMAN.

gy aan haar, die my myn' vryheid heeft benomen,
uigd, dat myne min, gantsch onbevlekt...

STEILOOR.

Hy 's mal!

HEERMAN.

Nooit heeft getracht, met hart óf zinnen,
are eer te kwetsen, maar haar wet'lyk te beminnen.

Zo 't my niet wierd belet.

STEILOOR.

„ Hy 's zót! Ik zal, ik z

HEERMAN.

En dat myn' zuiv're keur, gegrondveſt op de re
Niets wenſcht, als mét haar' wil, in de Echt te tre

STEILOOR.

Ik zal.

HEERMAN.

Ja zeg, zeg vry, dat haare aantrek'lykhede
Zo diep ſtaan in myn ziel geprent,
Dat ik haar' ſchoonheid, tot het end
Myn 's leevens, zal in achting houwen.
En zo ik niet met haar kan trouwen,
Dat zy u zulks verſchuldigt is.

STEILOOR.

Wel, dat is zeker, en gewis.
Vertrooſt jou in jou druk; ik zal 't haar kenbaar ma

LEKKER.

Men Heer, daar zal een dronk op ſmaaken!

STEILOOR.

Dien arme bloed, dien arme bloed,
Wat óf hy tóch uit vryen doet!

TIENDE TOONEEL.

RUFFINA, STEILOOR.

RUFFINA.

Zyt gy daar weer?

STEILOOR.

Ik voel zyn leed my 't harte rak

RUFFINA.

Hoe dat?

STEILOOR.

Hoe dat? hy ziet zyn hoop vergaan,

dat jy nóch de Doos, nóch Brief, hebt opgedaan;
r hy verzócht my zeer, dat ik jou zou verklaaren,
hy nooit dacht met jou, als wettelyk te paaren:
Waarachtig, 't is een eerlyk man.

RUFFINA.

„ Ik ben daar wel verzekerd van.

STEILOOR.

Wat zeg je?

RUFFINA

Dat ik hem moet haaten.
;y me recht bemind, zult gy 't hier niet by laaten.

STEILOOR.

n, 't is nou wel.

RUFFINA.

Nou wel? daar hy sints heeft besteld,
tegens dank, deez' nacht te schaaken met geweld!
it zo wel?

STEILOOR.

Neen, dat is kwaad.

RUFFINA.

Wil my vergeeven?
is een eerlyk Man, die my nooit van zyn leeven ...

STEILOOR.

n, neen, dat gaat te ver: maar vrees niet; want in't kort
Zel jy je zien van hem ontslagen.

RUFFINA.

Zo ik dit langer moet verdraagen,
Of zo 'k in 't minst van hem beleedigt word,
ik 't u wyten. Zou ik zulke dingen lyen?
ıy bedriegt u, door zyn' list, en veinzeryen.
Wat ben ik ongelukkig, dat
Gy immer liefde voor my hebt gehad!

STEILOOR.

, nou, myn suikerdoos, je moet je wat bedwingen.
ı voort heen, en zal hem fyner leeren zingen.

RUFFINA.

Zeg, dat 't ontkennen tóch geen ingang by my vin
Dat ik zyn voorneem wist, eer hy 't durfde openbaar
Of zo hy echter meent van my te zyn bemind,
Dat hy zyn aanslag slechts begind, (
En juist niet wacht, dat ik 't hem tweemaal doe verk
Hy zal dan zien hoe hy zal vaaren.

STEILOOR.

Wat, wat, 't is kinderwerk, 't raakt kant, nóch v
Werentig, 'k loof de vent is mal.
Laat my begaan.

RUFFINA.

Maar gy moet boven al,
U toonen heftig kwaad te weezen.

STEILOOR.

Ja, Schaapje, jy hoeft daar niet veur te vreeze
Ga jy maar in.

RUFFINA.

Wel, ik verwacht u daatlyk..;

STEILOOR.

Ja,
Ik kom straks weêr.

RUFFINA.

'k Verlang 'er na.

ELFDE TOONEEL.

STEILOOR, *alleen.*

Dat 's een juweeltje van de Vrouwen!
Men mag op haare deugd, met recht, wel Kerken bou
Ja wel, wat ben ik ook gelukkig! Maar, hólla.
Hy klopt aan 't huis van Heerm

TWAA

TWAALFDE TOONEEL.

STEILOOR, HEERMAN, LEKKER.

STEILOOR.

Loop, roep jouw Meester hier, loop dra.

HEERMAN.

/yn Heer, wat jaagt u hier?

STEILOOR.

Hoe, durfje dat nóch vraagen?
ı zótte parten, daar jy ons meê plaagt.

HEERMAN.

U plaagen?

STEILOOR.

, en zo't meer gebeurt, zal ik 't de Schout gaan klaagen.

HEERMAN.

:l u te vreden, Heer, ik zal....

STEILOOR.

Stel u te vreên?
et die pispraatjes stuur jy my gestaag weêr heen.

HEERMAN.

.aar Heer....

STEILOOR.

Maar Heer, is dat fatsoen dat jy jouw zaaken
) schelmsch durft schikken, om van deeze nacht te schaaken
en eerlyk Meisje, dat met hart en ziel my mind?

HEERMAN.

'ie zeit dat?

STEILOOR.

Zy, en dat jy je aanslag slechts begind.

HEERMAN.

't waar? maakt zy me zulks bekend?

STEILOOR.

Myn' lieve vrind,

Hoe,

Hoe, twyffel jy? kom, kom, ik zal haar hier doen kom
Dan heb jy 't uit haar mond, en uit myn' mond, ver
men.

DERTIENDE TOONEEL.

HEERMAN, LEKKER.

HEERMAN.

Ik ſta verbaaſd, door 't geen hy my verhaalt.

LEKKER.

Myn Heer, die Gek word ſchoon betaald
Door haare liſt. Maar zacht....

VEERTIENDE TOONEE

RUFFINA, STEILOOR, HEERMAN, LEKK

RUFFINA.

Wat heeft u tóch bewoogen
Dat gy my leid, daar ik zyn byzyn moet gedooge

STEILOOR.

Kyk, hy veracht Monkeur (had jy dat wel gedoch
De laſt die ik hem flus heb uit jouw naam gebrogt
Hy meent dat ik 't heb uit myn duim gezoogen,
Daarom is myn verzoek alleen,
Dat jy 't hem zelf zegt, zie, dan weet hy 't van ons twe

RUFFINA *tegens Heerman.*

Kon ik u myn gemoed niet klaar genoeg ontdekke
En kunt ge myne min wel meer in twyffel trekken

HEERMAN.

Mejuffer, 't geen dien Heer, my van u heeft gezei
Maakt my verwonderd en vol van verlegenheid:
Ik twyffelde eerſt; maar 'k heb nu een beſluit geno
Al uw begeertens na te komen.
Dit vonnis dat ik met onzekerheid verſtond,

Wen

Wensch ik al beevend ook te ontfangen uit uw' mond.

RUFFINA.

Neen, Heer, gy moet u van dit vonnis niet beklaagen,
Dee door myn Voogd, u flus myn' meening overdraagen.
Myn' wil is dat ge uw pligt betracht,
Daarom neem op myn woorden acht:
Ik zie twee mannen voor myne oogen,
De een heeft óp myne ziel een groot vermogen:
Want myn genegenheid wil dat ik hem verkies
Tót Bruidegom, en zonder tydverlies.
Hier toe voeld zich myn' ziel genegen.
En de ander heeft, voor al zyn' valsche schyn van deugd,
Nóch nooit als haat van my verkreegen.
Ik ben in 't byzyn van den eenen, heel verheugd,
Hy kan alleenlyk my bekooren:
Door hem te zien word myne vreugd herbooren:
Indien ik leeven moest met de ander, 'k stierf van rouw.
Dit is genoeg betoond, wie dat my kan behaagen.
Hy, wien ik eeuwig min zal draagen,
Maak alles vaardig tót de trouw,
Op dat ik eindlyk word uit deeze dwang ontslaagen.

STEILOOR.

Ge zelt, in 't kort, in 't kort jouw wenschen zien vervuld,
Myn Lammetje, neem slegts een weinig tyds geduld.

RUFFINA.

Ik spreek wat vry; maar 't is zo ver gekomen,
Dat my zulks niet óp 't kwaadst dient afgenomen.

STEILOOR.

Heel niet.

RUFFINA.

Want ik verklaar de grond van myn gemoed,
Aan hem, dien ik bemin; 'k ontdek zulks zonder schroomen.
'k Weet dat hy zich vermaakt in zulks een zoet:
O ja, ik kan myn' vreugd', myn' liefde niet betoomen.

STEILOOR.

Myn zoete Tortelduif!

RUFFINA.

Ik word van blydſchap ſtom

Nu dat ik vry aanſchouw, myn' lieve Bruidegom!
Mishaagt u dit ook?

STEILOOR.

Och! hoe zel ik jou beloonen

RUFFINA.

Dat hy dan zórge draag zyn' liefde my te toonen;
Op dat ik, in het kort,
Van zulk een haat'lyk menſch ontſlagen word.

STEILOOR.

Daar Bekje, kus myn' hand.

RUFFINA.

En dat voor al zyn' zuchten
Hy myne trouw, *te deezer ſtond
Ontfange: want voor eenig Trouwverbond
Met anderen, behoeft hy niet te duchten.

* *Terwy... geeft zy haar rec... terhand a... Heerman dieze kuſ...*

STEILOOR.

Nou, nou myn Neusje, nou, myn Suikerpeertje, nou
'k Beloof'et jou met bei men handen,
Je zelt niet heel lang watertanden.

Tegens Heerman.

Kyk, zie je 't wel, hoe trouw
Dat zy me lief heeft? Kyk, ik doe het haar niet zegge...

HEERMAN.

Ik zie 't. Men hoeft het my niet klaarder uit te legge...
Ik heb Mejuffers zin verſtaan.
Ik zal in 't kort, haar van dat haat'lyk menſch ontſlaan.

RUFFINA.

Ja, die vervolging kan ik langer niet gedoogen.

STEILOOR *tegens Heerman.*

Nou zie je 't zelver veur jouw oogen.

HEE...

HEERMAN.

'k Zal haar gehoorzaam zyn, naar myn vermogen.

STEILOOR.

Och armen bloed!

RUFFINA.

Ontſtel u daarom niet, myn Heer.

STEILOOR.

Gantſch niet; maar ik moet hem beklaagen.
Dat kruis valt hem heel zwaar te draagen.
Jouw haat is al te groot.

RUFFINA.

Beklaag hem niet te zeer.
Ik heb, om hem aldus te onthaalen, dubb'le reden.
Ik heb verdriets genoeg om hem geleeden.

HEERMAN.

'k Beklaag my niet van zulk een haat,
Myn' wenſch is, u te zien in een geruſter ſtaat.
Hier toe zal ik myn zórg en vlyt beſteeden.
Vaar wel.

STEILOOR.

Het deert me dat het jou zo kwalyk gaat.

HEERMAN.

Mejufvrouw doet ons recht, myn hart is wel te vreden.

LEKKER.

De Duivel die bedacht nooit zulke liſtigheden!

VYFTIENDE TOONEEL.

STEILOOR, RUFFINA.

STEILOOR.

Myn Zoetert, ſchoon de tyd, dat ik je tót myn' vrouw,
Gelyk 't gezeid was, neemen zouw,
Geſteld was, over veertien dagen,
Laat zulks óp mórgen zyn, is 't jouw behaagen.

RUFFINA.

Op mórgen?

STEILOOR.

Zacht, ik weet wat jou dus doet verſlaan
Je wenſcht, je wenſchte wel, dat zulks reeds was gedaan
Jou ſchelmpje, wees jy maar te vreên, het zal wel gaan!

RUFFINA.

Maar....

STEILOOR.

Laat ons binnen treên, en t'zaamen
De kortſte dag van onze trouw beraamen;
'k Moet nóch eens uit gaan, en 't word laat.

RUFFINA.

„ O liefde! o liefde, geef me raad,
„ En uitkomſt, in deez droeven ſtaat!

Einde van het Twéde Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

In een Kamer van het Huis van Heerman.

HEERMAN *zynen Degen aandoende, en twee Pistooltjes in zynen zak steekende,* LEKKER *slaapende.*

HEERMAN.

Hou Lekker! het wordt tyd dat wy onze aanslag waa- (gen.

LEKKER, *zich uitrekkende.*

Och, hei! Wat aanslag, Heer?

HEERMAN.

O luiaard! is dat vraagen?
Is 't u vergeeten hoe de zaaken zyn gesteld?
Ik zal Ruffina, ja, het geldt ook, wat het geldt,
Deez' nacht verlóssen uit haar droeven Kerker:
Want hoe dat Steiloor haar wil dwingen door geweld,
Myn' liefde is tot haar' hulp nóch sterker.

LEKKER.

Viat, 't is goed; kom, laat ons die jaloerse Vent,
Bedriegen.

HEERMAN.

Maar ik vrees....

LEKKER.

Heer, laat dat yd'le vreezen.
Waar vrees je voor?

HEERMAN.

'k Vrees dat ze reeds in slaap zal weezen:
Wat middel om haar dan te spreeken?

LEKKER.

Ik beken 't,
Je bent afgryslyk gaauw, dat je al die zwaarigheden,
Voor af bedenkt; maar weet je niet

Dat

Dat een' verliefde ziel niet ſlaapen kan?

HEERMAN.

Met reden

Want dat bevind ik aan my zelve nu.

LEKKER.

Ei ziet

Dit werk eens aan! zou zy dan lichter ſlaapen
Als jy, myn Heer? zy is rechtſchapen
Verlieft, en, vat je 't? een verliefde Dóchter, ke
Haar zelf niet trooſten.

HEERMAN.

Luſtig, ben

Je nóch niet reed? maar zacht! wie komt hier binne
loopen?
Hoe? ſtond de deur in 't Voorhuis open?

LEKKER.

Ik weet het niet.

HEERMAN.

Wie is daar?

TWEEDE TOONEEL.

RUFFINA *gemaskert met een Sluyer om het hoofd*, HEERMAN, LEKKER.

RUFFINA.

Ik,

Myn Heer.

HEERMAN.

Hoe gy? hoe gy, Mejufvrouw? ach! de ſchr
Heeft my zo veel niet, als de vreugd, de ſpraak benome
Zyt gy uw wreede Voogd, zyn' boeijens dan ontkome
Myn' Engel? mag my het geluk
Gebeuren, dat ik u, ô, pronkbeeld aller Vrouwen!
Om wien myn' ziel zo lang in druk
Geleeft heeft, eindelyk in vryheid kan aanſchouwe

Ru

RUFFINA.

Ik ben verzekerd, dat myne eer
Hier veilig is, en op 't vertrouwen,
Dat gy myn' liefde in waerd' zult houwen,
om ik hier vlugten, 'k geef me in uw befcherming,
Heer.

Zy gaat in eene Leuningſtoel zitten.

HEERMAN.

Geluk kon nimmer my met meerder gunſt beſtraalen;
Vat vreugd kon by deeze eer, die gy me toont, ooit
haalen,
Schoone! nu uw' komſt my van de dood bevryd!
ieefde alleen om u, en ach! wie durfde 't denken
at my de min, dus onverwacht, zou ſchenken
en ſchat die my wierdt door uw ſtraffe Voogd benyd.

RUFFINA.

Ik zou de dood veel minder vreezen,
Als Vrouw van Steiloor moeten weezen;
Dóch zo ik door myn ſtout beſtaan,
Van zelver hier by u te komen, aan
waâ ſpreekers ſtóf gaf, om....

HEERMAN.

Ai, laat ons daar van zwygen.
Geen ik uit liefde deê, hebt gy uit nood gedaan;
Dit ſpyt me, en doet me ſchaamte in 't aanzigt krygen.

RUFFINA.

Ik moeſt me van zyn dwang ontſlaan,
De dag van mórgen deed me beeven.

HEERMAN.

y moogt óp myne trouw, geruſt en zeker gaan....

LEKKER *hem ſtilletjes by de mouw trekkende.*

„ Je vreesde dat ze ſliep daar even.

HEERMAN.

En duizendmaal zou ik het leeven
Verliezen, eerder als u te begeeven:

Maar

Maar, ik bid u, zeg my hoe dat gy 't ontkomen zy?
En hier in huis kwaamt?

RUFFINA.

Dat zult gy weeten op zyn tyd.
Dóch, zo gy wilt dat ik geruſt by u mag blyven
Bezórg voor eerſt dat een Notaris, hier
Ons wederzydſche Trouwverbintenis kom ſchryv

LEKKER.

„ Dit vryen gaat heel naar de zwier;
„ Dit Blyſpél hoeft geen vyf bedryven.

HEERMAN.

Loop Lekkker, loop eens met 'er haaſt
By Monſieur... Monſieur... die hier naa
De deur woont.

LEKKER.

Wie? by Dókter Nukken?

HEERMAN.

Wat Dókter Kékel, hoe zal 't lukken?
By Monſieur...

LEKKER.

Wie?

HEERMAN.

Notaris...

LEKKER.

Ja,
Ik weet, Notaris Slik-óp.

HEERMAN.

Ga.

LEKKER.

Maar Heer, hy heeft het Podegra.

HEERMAN.

De tyd verloopt met praaten:
Je zult hem met gemak van acht'ren binnen laaten
Dóch zórg voor alle dingen, dat
De voordeur aanſtonds in het nachtſlót word geſloot

L

LEKKER.

Ik heb jouw meening wel gevat.
[H]et Muisje is in de val! O Poesje lik jouw pooten!

DÉRDE TOONEEL.

RUFFINA, HEERMAN.

RUFFINA.

Myn Heer, indien myn' Voogd, de ſtoutheid had
hier te zoeken?

HEERMAN.

Ik zou hem veel eêr doorſtooten,
[Da]n u ontbeeren.

RUFFINA.

Dus zal myne min vergrooten
[Vo]or uwe min, waarom ik zyne dwinglandy
[On]tvlugt ben.

HEERMAN.

Ach! myn luſt, myn ziel, myn welbehaagen!
Ik bid u, zég me in 't eind, hoe kwaamtge vry?

RUFFINA.

Dat heeft zich zéldſaam toegedraagen;
'k dénk vaſt, óf ik niet te veel heb durven waagen.
Terwyl dat Steiloor uit was, om
wat 'er tót de reis en 't huuw'lyk was van nooden,
[G]reed te maaken, ben ik met een ſtille trom,
[Uy]'n' kérker, én met één, myn' ſlaaverny ontvlooden;
Maar naauwlyks was ik, uit myn druk,
Op ſtraat geraakt, óf, tót myn ongeluk,
Ontmoette ik hem: ik ſtond verlégen,
[A]ls iemand die by ſchoon weêr, onderwégen
[I]'t oope véld, verraſt wordt, van een harde regen:
Tót dat de Liefde in dien benaauden ſtaat
My by kwam ſpringen, met deez' raad:
[Zy] gaf my in, dat ik myn' Dwing'land diets zou maaken,

Dat Willegond, myn zuster, nu
Niet lang verleên, verliefd geworden was op u;
Dat zy, om zéker tót haar oogwit te geraaken,
Uw' liefde toetsen wou, op mynen naam,
Waar toe zy deeze nacht, myn' kamer had verkoore
Als zynde daar toe bést bekwaam.
Dit klonk myn Voogd, als óf het waar was, vree
in de ooren,
Hy gaf me een straf bevél, dat ik van stonden a
Myn Zuster uit myn' kamer zou doen gaan:
'k Beloof 't hem; dóch met voorbedingen
Dat hy, om mynent wil, in dit geval,
Haar niet bestraffen, zien, veel min toespreeken :
Dus kom ik, in haar' schyn, dien dans te ontspring

VIERDE TOONEEL.

LEKKER, HEERMAN, RUFFINA.

LEKKER.
Myn Heer, daar kwam ik nét van pas.
HEERMAN.
Wel, spreek, waar blyft dan de Notaris?
LEKKER.
Hy 's reeds binn
't Was goed dat hy juist met zyn zwager beezig w
Met kwater trooi. Ik moest een glaasje met hem nim
HEERMAN.
Je maakt jou wat gemeen.
LEKKER.
Zyn klérk dat is myn vrie
O! 'k heb Sieur Slik-op wel zo meenigmaal gedie
Met myn eerwaarden naam te tékenen, in zaake
Daar and'ren zwaarigheid in zouden maaken;
Maar kyk, hy stélt de lui weêr rykelyk te vreên.
HE

HEERMAN.

g óf het hem belieft in dit vertrek te treên.

LEKKER.

'T zeggen van de klérk, is Slik-op ook gebeên
Steiloor...

HEERMAN.

Maar wié mag daar kloppen?

LEKKER.

O, Sint Felten!

RUFFINA.

'T is myn Voogd...

LEKKER.

Hier ryd de Droes op ftélten!

RUFFINA.

ny gemift heeft! 't is zyn klóp, myn Heer het hart
beeft me!

HEERMAN.

, houw fléchts moed, 'k zie 't eind' van onze fmart,
n wy ééns gezind, onz' zaaken wel beleggen.
, Lekker, doe maar op, én is het Steiloor, laat
Hem hier wat wachten.

LEKKER.

Wel ezaad.

VYFDE TOONEEL.

RUFFINA, HEERMAN.

RUFFINA.

om, gaan we, dat hy my niet ziet, 'k moet u iets
zeggen.
heele wérk ftaat aan Notaris...

HEERMAN.

'T Is myn Vriend,
al het doen, én heeft me in zwaarder zaak gediend.
, 'k hoor gerucht!

ZÉSDE TOONEEL.

LEKKER, GOEDAARD, STEILOOR.

LEKKER, *tégens Goedaard.*

Ai Heer, ik bid u, kom maar binnen
Myn Heer zal aanstonds by u komen, wacl
Een weinig, zo het u belieft.

ZÉVENDE TOONEEL.

GOEDAARD, STEILOOR.

GOEDAARD.

Dus in den nacht
My op te kloppen, Freer! Wel wat meugt gy beg
Zou Willegond hier zyn? Ei, ei, 'k geloof het

STEILOOR.

Maar hoe onnoozel zel je kyken, als je 'et zie

GOEDAARD.

Hoe kan het moog'lyk zyn, daar ik haar van myn l
Geen woord, nóch réden, tót misnoeging heb geg
Maar zelf in haare keur gestéld, om naar haar
En haar humeur, een man te moogen kiezen

STEILOOR.

Ja, ja, dat is het zaakje, én zy heeft stip hier
Jou raad gevolgd, ook zonder tyd verliezen
O! al die strafheid die is kwaad!
Dit zeidje, ben ik niet bedroogen:
Door strafheid wordt een vrouw nooit tót heur p
boogen.
't Mistrouwen, zórg, én wat de jaloezy verd
De gréndels, traalie, slót, én diergelyke zaa
Die zullen nooit een' vrouw, of dóchter, deu
maaken.
De eer, de eer alleen, houdt haar in heur

Vergeefs is al het fluiten
Met wachters binnen, en van buiten;
Het allérzékerfte is, in deezen ftaat,
zich een man op de eer van zyne vrouw verlaat:
ı zórg voor Willegond wift op deez' grond te bouwen.
a na 't Bal, óf na den Schouwburg, daar ze 'er tyd
eerelyk vermaak, met vreugd verflyt.
r mogt ik jou nou eens afvraagen in vertrouwen,
voor een flach van Bal dat zy hier faamen houwen?
jy niet lichtelyk gelooven dat ze, op 't Franfch,
Daar met hem danft den wolvedans?

GOEDAARD.

freer, ik bid u laat dat fpreeuwen, én dat fmaalen,
En wil my met éénvoudigheid,
Zo als het wérk gelégen leit,
Met twé drie woorden, fléchts verhaalen.

STEILOOR.

Heb ik jou daatlyk niet gezeid
dat jou Willegond, op Heerman, lang verléden,
Verliefd was? én dat ze in den fchyn
Van myn Ruffina, die hem héden
e zak gaf, met hem in gefprék wou treeden
mynent?

GOEDAARD.

Maar, Monfreer, hoe kan ze hier dan zyn?

STEILOOR.

eg haar wég. Hoe fraai heeft ze u daar uitgeftreeken!

GOEDAARD.

r, Freer....

STEILOOR.

Maar, Freer, ik zag dat zy hier binnen trad,
lat ze een faalie om het hoofd geflaagen had;
Geloofje 't niet, zo kus men... knie.

GOEDAARD.

Spraakt gy met haar?

STEILOOR.

Wel neen.

GOEDAARD.

Zo is 't nóch niet gebl[illegible]
Dat zy het is.

STEILOOR.

Je zult het zien. Maar, luister toe,
En lét eens hoe dat ik geen ding ten halve doe.
Zo haast ik zag dat zy hier binnen was gesloope
(Want, zie, zy vondt, als óf 't zo was be
De veur deur open)
Ben ik ten eersten, stil, én zonder veel gewéld
Te maaken, na den Schout geloopen;
En 'k heb met eenen den Notaris hier... verzóc
Dat hy zich by der hand zou houwen,
Om, zo de linker niet met Willegond wouw trou
Dat hy dan aanstonds na de boeijen wierd gebróc
Zie, al dit werk doe ik ter liefde van heur zuste
Die my zal trouwen, 't is jouw intrést ook dit n
Te hélpen vórderen, dan leeven wy geruster,
En buiten opspraak: want ik loof niet dat gy ha
Noch dénkt te trouwen, Broertje, daar
Ze een ander mint? dat waar te dwaas een onderwi

GOEDAARD.

Neen, die lafhartigheid zult gy nooit in my vin
Vermits myn meenig was, haar sléchts met haar
Te trouwen, zal ik daar in 't minst niet over klaa
Zo haar een ander kan behaagen
Meer als ik doe; maar dat ze my....

STEILOOR.

Sus, sus, zwyg
'k Hoor iemand.

ACT

ACHTSTE TOONEEL.

Notaris Slik-op, *én Klérken*, Steiloor, Goedaard, Lekker.

Notaris.

O! myn toon! ik ben uw'dienaar, Heeren.

Steiloor.

o, Sinjeur Slik-op! schort 'er ietwes aan het been?

Notaris.

Sinjeur Steiloor, was 't sléchts aan de toon alleen;
aar dan is 't in de knie, én dan...

Steiloor.

Je moet het smeeren.
viel hier flusjes op de stoep een blaauwe scheen,
aar 'k voel nóch weinig pyn.

Lekker *binnen gaande, tégens den Notaris.*

Myn Heer, hier zyn wel stoelen.

Notaris.

er 't mórgen wordt zel jy je blaauwtje béter voelen.
my! men knie!

Steiloor.

Hoor hier, daar is voor 't Fleresyn,
Geen béter raad, als Rynsche wyn.

Notaris.

Ik dankje.

Steiloor.

Maar hoe staan de zaaken?
ewyl jy hier...

Notaris.

Oei, oei!

Steiloor.

Voor ons gekomen zyt.
oe meent het de Galant, met 't Juffertje te maaken,
)at hy, met haare wil, zo fyntjes wist te schaaken?

NOTARIS.

Ik dien myn' vrienden, met geneegenheid, én vl
En 't wérk... Oei, oei, men voet!én 't werk is zo geleg
Dat, zo gy 't huuw'lyk dezireert,
Behoeft men geen geweld, nóch dwang te pleeg
Want de één én de ander is hier toe genégen.
Ik heb om uwent wil dit zo geménageert,
Dat Heerman dit kontract bereids heeft onderfchreev

GOEDAARD.

Maar is de Juffer?...

NOTARIS.

Die heeft ook haar woord gegeev
En wil niet uit de kamer gaan,
Daar zy haar zélf heeft opgeflooten,
Voor dat gy beiden dit zult hebben toegeftaan,
En onderteekend.

STEILOOR.

Broer, hoe zel jouw kiel nou ftoot

NÉGENDE TOONEEL.

HEERMAN, STEILOOR, GOEDAARD, NOTARIS SLIK-OP, *én Klérken.*

HEERMAN.

Ja Heeren, niemand zal haar uit
Myn' handen krygen, voor dat ik van dit befluit
Verzékerd ben. Gyként me, én vólgens uw verwagt
Ziet gy dat ik myn pligt, uit vrye wil, én achting
Voor uw geflacht, voldoe. Keurt gy dit trouw verb
Voor goed, zo moet gy dit kontrakt, terftor
Tót myn gerustheid, ondertékenen,
Of anders moogt gy reékenen
Dat ik, hoe dat het ga, in dit geval,
My eer, van lid tót lid, zal laaten kérven,
Als dat ik haar, die ik bemin, verlaaten zal.

STE-

STEILOOR, *tégens Heerman.*

:en, neen, wy willen heur bezit jou niet doen dérven.

tégens Goedaard.

: onnoz'le bloed! Je ziet dat hy niet béter weet
' 't is Ruffina. Dit is wel aan hem besteed!
., ha!

GOEDAARD, *tégens Heerman.*

Is 't Willegond?

STEILOOR.

Een vyg; 't is niet een beet
ɔêr; kaalje booke!

GOEDAARD.

Maar...

STEILOOR.

Maar, kunje dan niet zwygen?

GOEDAARD.

Wil weeten óf. .

STEILOOR.

Zwyg stil; 'k zal hem wel binnen krygen:
: Droelikater, zwyg!

HEERMAN.

Het zy dan wie het zy,
ıffina heeft myn trouw, ik heb de haare ontfangen,
ı 'k vind geen réden aan uw kant, nóch tégens my,
ıt gy dit weigert, of my hier toe hoeft te prangen.

GOEDAARD.

Het geen myn Heer daar zeit, Monfreer...

STEILOOR, *tégens Goedaard.*

Zwyg stil, noch eens, praat sléchts niet meer.
'k Zel jou 't geheim daar naa ontdekken,
Laat ons dit huuw'lyk sléchts voltrekken.

tégens Heerman.

ɔor; wy staan 't beide toe, dat jy zult trouwen, met
De Juffer, die hier in jou woning
rborgen is.

NOTARIS.

O ja, dat lydt ook geen verschooni
Die klauze is nét in dit kontrakt gezét,
Haar' naam alleenlyk is daar open in gebleeven,
Om dat ik haar niet heb gezien;
Maar als gy lieden dit zult hebben onderschreeve
Zo kan ze u allen, zélf, hier van 't uitsluitsel geev

GOEDAARD.

Ik sta het toe, dat zulks maar daat'lyk mag geschi

STEILOOR.

Ik ook. O bloed! hoe wil ik straks aan 't lachchen ty
Kom teiken Broertje, kom.

GOEDAARD.

Die eer komt my niet t
O, gy zyt de oudste!

STEILOOR.

O! wég met al die farmeny
Kom, teiken, teiken maar. Wat! ben je slécht?

GOEDAARD.

Maar h
Gy spreekt van Willegond, én hy spreekt van Ruffyn

STEILOOR.

Wat drommel scheelt het jou of 't Geertrui is of Try
Maar of 't Ruffyntje was? ben jy niet wel te vreê
Dat hy ze trouwt?

GOEDAARD.

O ja.

STEILOOR.

Wel teiken dan sléchts he
'k Zal dan ook teikenen.

GOEDAARD.

Ik kan dit niet bevroeden
Daar is 't.

HEERMAN.

Nu gy, myn Heer.

STE

STEILOOR.

Dat 's juist niet noodig.

HEERMAN.

Neen,

Gy moet ook teekenen.

STEILOOR.

O jou onnooz'le bloeden!

Zie daar, zie daar, daar is 't. Ik lach me stom!

NOTARIS.

Wy komen ilico weêrom.

Oei, oei myn toon!

TIENDE TOONEEL.

GOEDAARD, STEILOOR.

GOEDAARD.

Monfreer, hoe zal ik dit begrypen?

STEILOOR.

Hoor, jy hoeft jou verstand daar over niet te slypen.
Ik zég 't is Willegond, in myn Ruffyntjes schyn,
'k Verzékertje, het kan geen ander zyn.

GOEDAARD.

Wel hoé! zou Heerman zulks niet weeten?
Dat waar te dom; nooit wierdt hy dus van my versleeten.

STEILOOR.

Hoor, dom, óf niet dom, 't is gewis;
Maar zie, daar komt ze met 'er meid, zie of ze 't is.

ÉLFDE TOONEEL.

WILLEGOND, GOEDAARD, STEILOOR, KATRYN.

WILLEGOND.

Myn Heer, 'k heb t'huis gehoord...

GOED-

GOEDAARD.

Moeſt gy my dus beloonen
O Willegond! én op deez' wyze uw afgunſt tooner
Heb ik, zo lang als gy by my gewoond hebt, uw
Geneegenheid getracht te dwingen, dat ge nu
Myn goedheid dus veracht? Heb ik niet honderd maal
Betuigd, dat ik u in de trouw
Meeſtreſſe van uw keur, én vryheid laaten zou?
En moeſt gy my met zulk een' munt betaalen?
Dit had ik nooit van u gedacht.
't Berouwt my niet dat 'k u zo zacht
Gehandelt heb; maar ik verdiende, naar myn oorde
Dit loon niet, voor myn' liefde én zórgen tot uw voo
deel.

WILLEGOND.

Hoe! wat is dit, myn Heer? ik kwam
Hier, om dat ik in huis vernam
Dat my uw Broeder...

STEILOOR.

Ja, jou Broeder...

WILLEGOND.

Gy moet weete
Dat ik, nóch nu, nóch ooit, uw goed doen zal vergete
Ja, niemand zal my ooit beletten u tót man
Te neemen; tót bewys hier van;
Op mórgen kunnen we, is 't uw wil, ons huw'lyk ſluite

GOEDAARD.

Wel, Freer, hoe komt dit met uw woorden over éé

STEILOOR.

Ei, laat my eens begaan. Kom jy nou eerſt, van buite
Hier in dit huis?

WILLEGOND.

Wel ja,

STEILOOR.

Ja, zég je? én ik zég neen.

WILLEGOND.

Ik kom hier, wyl my kwam ter ooren
Dat gy na Heermans waart, én my van wanbehooren
Beschuldigde. Ei, wie heeft die laster u verhaald?

STEILOOR.

Je hebt op 't Bal geweest met Heerman? wat je'er saamen
Gedanst hebt, is wel licht te raamen.

GOEDAARD.

Is dit zo fraai, Monfreer, dat gy dus smaalt
En schémpt op Willegond haar leeven?

TWAALFDE én laatste TOONEEL.

NOTARIS SLIK-OP, *én Klérken*, RUFFINA, HEERMAN, LEKKER, KATRYN, WILLEGOND, GOEDAARD, STEILOOR, *Die, zo haast als hy Ruffina ziet komen, énként, onbeweeg'lyk, zonder spreeken, blyft staan.*

NOTARIS.

Hier is de Juffer, die 't kontrakt heeft onderschreeven.

RUFFINA.

Myn Zuster, wil het my vergeeven
Zo ik my van uw' naam gediend heb. Ach! gy weet
Hoe ik gepérst wierd, door myn leed
En onvermydelyke plaagen.
Myn' groote drift wordt licht veroordeeld door uw' deugd,
Wiens spoor ik vólg met groot behaagen;
Maar 't Lót onthaalt my met verdriet, én u met vreugd:
Dies drong de nood my, om deez' list te waagen.

tégens Steiloor.

Wat u belangt, myn Heer, ik zal
My niet ontschuldigen: want met my op te sluiten,
En straf te dwingen, gaaft gy me oorzaak dat ik buiten
Uw toestaan, u bevry voor grooter ongeval.

Het

Het scheen wy waaren voor malkand'ren niet gebooren
Ook ben ik zulk een man niet waard.
De Hémel heeft me 'er een verkooren
Die my in weêrliefde, én in jaaren évenaart.

HEERMAN.

Voor my, myn Heer, al myn verlangen
Is dat ik haar mag van uw hand ontfangen;
'k Zal u verplicht zyn voor die gunst.

LEKKER.

Katryn, die trék is uit de kunst!

KATRYN.

Veel béter kon men zulk ien Steiloor niet betaalen.

WILLEGOND.

Ik weet niet, óf die trék veel pryzens kan behaalen
Maar de al te hooge nood spreekt haar van laster vry

GOEDAARD.

Monfreer, gy staat verstéld; maar als ik zie hoe g
U zélf hebt in dit wérk gewikkeld,
Indien het einde uw ziel met wroeging prikkelt
Dènk, dat hy die een misslag doet,
De straf ook zélf geduldig draagen moet.
Het slimste is...

STEILOOR, *na eenigen tyd gemymerd te hebben.*

Neen, 't verstand is my benomen!
'k Word dol! is 't waar? óf zyn 't ook droomen
Neen, 't kan in myn begrip niet komen!
Hoe! zulk eene ontrouw, zulk een schand!
Zulk een bedróg, als deez', deez' feeks daar heeft
bedreeven,
Wierdt met geen pennen ooit beschreeven
In eenig land!
Die Toverhéks! ik had voor haar myn leeven
Wel opgezét; ja 'k had deez' hand,
Voor haar, eer dat ik stierf, wel in het vuur verbrand
Eléndig zyn ze die haar op een vrouw verlaaten!

Ze

Ze zyn schynheilig, vol fenyn,
'n Nikker in de Hél kan zo boosaardig zyn!
De béste is waerdig als de pest te haaten,
Als zynde een geessel van den man.
Ik haat, 'k verlaat, 'k vervloek haar dan;
'k wénsch dat ze alle veur den Duiker mogen vaaren!

LEKKER.

Heel goed!

GOEDAARD.

Hy zal wel haast bedaaren;
tyd bréngt alle ding ten késten.

NOTARIS.

Ik ga heên,
En blyf uw Dienaar. O, myn been!

HEERMAN.

en vreugde op aard' die myn geluk kan évenaaren!
n Engel gunme uw hand, én gaan we al t'saam beneên.

RUFFINA.

n' hand alleen niet, maar myn liefde én trouw met één.

LEKKER.

Dit 's 't loon voor die met dwang de vrysters kwellen.
't middel om 't verstand dier zotten te herstellen:
Want hoe men géld, óf liefde fluit,
Het een én 't ander moet 'er uit.

Einde van het Dérde én laatste Bedryf.